

Espies bornis

Les pel·lícules i les novel·les han fet molt mal a la reputació dels veritables espies. La imatge que la majoria del públic té dels membres dels serveis d'informació és la d'uns personatges atlètics, especialistes en arts marcial, tiradors d'elit, que condueixen vehicles esportius, van sempre acompanyats de senyorettes espectaculars, gasten diners a dojo, utilitzen *gadgets* i armes especials, porten amunt i avall maletes plenes de secrets d'estat i es dediquen, dia sí dia no, a desactivar maquinacions de tot tipus. Però la realitat és que els espies de veritat tenen molt poc a veure amb tot això.

Els espies de carnet són baixets i grassonets, treballen moltes hores remenant papers en edificis oficials de façanes més que lletges, per aconseguir un cotxe de servei i quatre duros han d'omplir mil i un formularis, es compren les revistes eròtiques com tothom i es dediquen, més que res, a redactar memoràndums interns plens d'informacions—moltes vegades, fins i tot, de mitges mentides— que han llegit aquí i allà, o han escoltat per aquests mons de déu.

Tothom pensa que els espies estan dotats per resoldre les anàlisis més difícils, són clarividents i poden preveure els esdeveniments geopolítics a distància. Però, moltíssimes vegades, els espies no toquen pilota, són bornis o no veuen un bou a tres passes. Un llibre que acaba d'aparèixer a Gran Bretanya, titulat *UK eyes alpha. The inside story of british Intelligence*, escrit pel periodista de la BBC Mark Urban—antic especialista de defensa en el diari *Independent* i autor també d'un llibre sobre les operacions secretes del SAS contra l'IRA— ha posat el dit a la nafra i està provocant urticària dins de la restringida comunitat dels serveis d'espionatge europeus. A més a més de revelar una colla de píffies dels "James Bonds" de sa majestat, Mark Urban ha recollit les confessions de Charles Powell, que va ser un eficaç secretari de Margaret Thatcher una colla d'anys i que reconeix que l'ensorrament dels països de l'Est els va agafar completament desprevinguts. "Tota la informació superse-

creta estava molt bé, però no se'ns va advertir de l'única cosa que necessitàvem saber, que el comunisme s'enfonsava. Va ser un fracàs colossal del sistema d'espionatge occidental i de l'anàlisi política en el seu conjunt".

En el mateix llibre, apareix un membre del supersecret comitè conjunt d'informació del govern britànic—organisme encarregat de coordinar les diferents organitzacions d'espionatge— i que afirma, tan tranquil: "la totalitat dels grans errors d'apreciació en la història sempre els han fet els experts".

Curiosament, en el país veí, a França, també s'ha publicat recentment un llibre aclaridor sobre el tema. Es tracta de *Ja no hi ha secrets en els serveis*, del capità Herve Jaubert, un oficial de la DGSE—els serveis secrets francesos— que li fa una bona repassada a la seva organització. Jaubert, que prové del cos de Marina i que ja és fora de la DGSE, es queixa que, fins ara, els llibres d'espionatge sempre els escriuen els grans caps. Mai els quadres intermedis. I es dedica principalment a descriure la vida quotidiana i les petites misèries dels agents.

El capità Jaubert diu sense embuts que els membres dels serveis secrets viuen en un món tancat i que els seus responsables estan allunyats de la realitat. Aquest és l'origen

de moltes píffies. Parla de la burocratització interna, de la incompetència de molts oficials—més interessats a monopolitzar un vehicle del servei per sortir el cap de setmana amb l'amigueta de torn que en les operacions clandestines—, de les missions fictícies per justificar les notes de despeses i de la quantitat de casos patològics que hi ha a la DGSE, "com aquell oficial que sempre parlava dins el seu cotxe, amb les finestres obertes, per un micròfon que sortia de la guantera i que no estava connectat enlloc. Ho feia per fer-se l'interessant, però estava com un llum".

Els dos autors, el britànic i el francès, estan d'acord que les operacions dels serveis secrets que acaben com el ball de torrent són molt més freqüents que les accions d'èxit. Però, és clar, això no és matèria ni de pel·lícules ni de novel·les. ■

XAVIER VINADER

"Tothom pensa que els espies estan dotats per resoldre les anàlisis més difícils. Però, moltes vegades, els espies no toquen pilota, són bornis o no veuen un bou a tres passes."